

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 222/04-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. K., bytom E., Švajčiarsko, Ing. I. K., bytom T., a MVDr. E. S., bytom K., zastúpených advokátom JUDr. M. B., B., vo veci porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 17 Ct 22/03-53 z 25. septembra 2003 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 54/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. K., Ing. I. K. a MVDr. E. S. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. júla 2004 doručené podanie Ing. V. K., bytom E., Švajčiarsko, Ing. I. K., bytom T., a MVDr. E. S., bytom K. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. B., B., označené ako „*Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky a § 49 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky,*

o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov... proti porušovaniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky“.

Z jeho obsahu vyplynulo:

«Denník SME dňa 28. augusta 2003 uverejnil článok pod názvom „Slováci tunelovali poľskú vagónku“, dňa 12. septembra 2003 uverejnil článok pod názvom „Slováci z vagónky: Netunelujeme“, dňa 16. septembra 2003 uverejnil dva články, jeden pod názvom „Poľské vagóny v slovenskom tuneli“ a druhý pod názvom „Zamestnanci Fabryky Wagon zostali bez peňazí (ďalej len „predmetné články“). Predmetné články obsahujú viaceré nepravdivé a pravdu skresľujúce informácie difamujúceho charakteru, ktoré v značnej miere znižujú dôstojnosť a vážnosť sťažovateľov, a sú objektívne spôsobilé ohroziť ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti.

Návrhom z 19. septembra 2003 podaným na Okresný súd Bratislava I sa sťažovatelia domáhali ochrany svojich práv na ochranu osobnosti garantovaných ust. § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a opravy nepravdivých a pravdu skresľujúcich údajov podľa § 20 ods. 1 zákona č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných informačných prostriedkoch (ďalej len „tlačový zákon“).

Vzhľadom na konkrétnu a dôvodnú obavu sťažovateľov z opakovania, resp. pokračovania protiprávných zásahov do ich osobnostných práv uverejňovaním podobne zameraných článkov zo strany denníka SME v blízkej budúcnosti, sťažovatelia považovali, a stále považujú, za potrebné, aby po začatí konania boli dočasne upravené pomery účastníkov konania, a to tak, že súd vydá predbežné opatrenie, v ktorom, ako je presne uvedené v petitórnej časti návrhu na vydanie predbežného opatrenia, uloží odporcovi v druhom rade (spoločnosti Petit Press, a. s. – vydavateľ denníka SME) povinnosť zdržať sa určitých a konkrétnych zásahov do práva na ochranu osobnosti navrhovateľov.

Z dôvodu, že predmetné články denníka SME obsahujúce difamujúce údaje o sťažovateľoch sú zároveň uverejnené v elektronickej forme na inernete (na internetovej stránke denníka SME www.sme.sk), a teda sú permanentne prístupné širokej verejnosti

doma aj v zahraničí, sťažovatelia v petitórnej časti návrhu zároveň žiadali súd, aby v zmysle § 76 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku prikázal odporcovi v druhom rade stiahnuť predmetné články z internetu, a tým zamedziť, aby nepravdivé a pravdu skresľujúce údaje difamujúceho charakteru boli až do vynesenia právoplatného rozhodnutia vo veci samej naďalej 24 hodín denne prístupné širokej verejnosti na celom svete. Podľa názoru sťažovateľov boli a stále sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia súdom, a teda súd mal a má v zmysle § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zákonnú povinnosť nariadiť predbežné opatrenie...

Dňa 25. septembra 2003 Okresný súd Bratislava I vydal uznesenie vo veci č. k. 17 Ct 22/03-53 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“), ktorým zamietol návrh sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia v celom rozsahu...

Predmetné uznesenie okresného súdu bolo právnenému zástupcovi sťažovateľov doručené 13. októbra 2003.

Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podali sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom ustanovenej lehote odvolanie...

Sťažovatelia v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu podrobne poukazujú na závažné právne nedostatky predmetného uznesenia prvostupňového súdu a vyvracajú súdom uvádzané dôvody zamietnutia ich návrhu na vydanie predbežného opatrenia...

Sťažovatelia sa domnievajú, že... zákonné predpoklady na vydanie predbežného opatrenia v predmetnej veci boli naplnené, a preto Okresný súd Bratislava I bol v zmysle § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku povinný predbežné opatrenie neodkladne vydať. Sťažovatelia sú presvedčení, že rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia, je nesprávne, a to z ďalej uvedených dôvodov.

- A. Totožnosť obsahu návrhu na vydanie predbežného opatrenia s časťou žalobného návrhu je nielen prípustná, ale aj logická a nevyhnutná...*
- B. Stiahnutie predmetných článkov z internetu je nielen možné, ale aj nevyhnutné, a to z dôvodu zabránenia pokračovaniu neoprávnených zásahov do osobnostných práv sťažovateľov...*
- C. Sťažovatelia majú právo na rešpektovanie prezumpcie neviny, pričom zverejňovanie a rozširovanie informácií, v ktorých sú sťažovatelia obviňovaní zo*

spáchania trestných činov, za ktoré neboli príslušným súdom právoplatne odsúdení, je potrebné nepochybné považovať za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv...

D. Označenie sťažovateľov za predstaviteľov podsvetia a/alebo mafie, resp. spájanie sťažovateľov s predstaviteľmi podsvetia a/alebo mafie v predmetných článkoch je hrubým zásahom do osobnostných práv navrhovateľov...

Aj napriek uvedenému skutkovému a právnemu stavu, Krajský súd v Bratislave uznesením z 27. februára 2004, ktoré bolo právnemu zástupcovi sťažovateľov doručené 26. mája 2004, potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu. V stručnom odôvodnení uznesenia Krajský súd v Bratislave uvádza, že

„navrhovatelia 1/ až 3/ sa podaným návrhom domáhali nariadenia predbežného opatrenia, ktorého petit je svojím obsahom totožný s petitom na vydanie negatívneho rozsudku vo veci samej, preto vydanie takéhoto predbežného opatrenia by bolo prejudikovaním rozhodnutia vo veci samej a nešlo by tak o úpravu dočasnú, ale konečnú, priznávajúcu navrhovateľom viac práv, než ich v čase nariadenia predbežného opatrenia majú, lebo im zatiaľ neboli ničím priznané. Predbežné opatrenie by sa preto minulo svojmu účelu. Navrhovatelia totiž nepreukázali naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, ani nimi namietanú dôvodnú obavu, že by odporcovia pokračovali v uverejňovaní a rozširovaní podobne zameraných článkov a dochádzalo by k tvrdenému zväčšovaniu nemajetkovej a majetkovej ujmy, pretože skutočnosť, či takáto ujma u nich nastala, resp. nastane alebo, že konaním odporcov došlo, resp. dochádza k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv, môžu byť preukázané jedine dokazovaním v konaní o veci samej.»

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní ich sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby vyniesol tento nález:

«Okresný súd Bratislava I uznesením sp. zn. 17 Ct 22/03-53 zo dňa 25. septembra 2003 porušil právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 17 Ct 22/03-53 zo dňa 25. septembra 2003 zrušuje.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 4 Co 54/04 zo dňa 27. februára 2004 porušil právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 54/04 zo dňa 27. februára 2004 zrušuje.

Každému zo sťažovateľov priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk (slovom: „stopäťdesiat tisíc slovenských korún“), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účty sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Bratislave je povinný sťažovateľom zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia zvýšené o daň z pridanej hodnoty v zákonom ustanovenej výške na účet ich právneho zástupcu JUDr. M. B., B., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak nimi namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovatelia v sťažnosti namietajú, že všeobecné súdy (okresný súd a krajský súd) svojimi rozhodnutiami o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia, resp. o potvrdení tohto rozhodnutia porušili ich základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vo vzťahu k predbežným opatreniam uviedol:

„Podľa právneho názoru ústavného súdu rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie v súdnom konaní možno predovšetkým považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 37/00, I. ÚS 46/00).“

Návrh na vydanie predbežného opatrenia je súčasťou návrhu sťažovateľov na ochranu osobnosti (pričom je totožný s návrhom na rozhodnutie vo veci samej) podľa Občianskeho zákonníka. Označenými rozhodnutiami všeobecných súdov, t. j. uznesením okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia a uznesením krajského súdu o potvrdení uznesenia súdu prvého stupňa, nebolo porušené ani právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a nebráni sa nimi ani v poskytovaní súdnej ochrany. Sťažovateľom sa poskytlo základné právo na súdnu ochranu, keďže im nebolo odopreté domáhať sa ustanoveným postupom svojich práv na nestrannom a nezávislom súde, označené súdy o ich návrhu konali a rozhodli o ňom. Postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej veci nie je možné považovať za porušenie základného práva podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 6/97). Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní ani o takomto type návrhu (porovnaj II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu neobsahujú také skutočnosti, ktoré by poukazovali na možnosť porušenia označeného základného práva alebo ktoré by svedčili o porušení ústavnoprosesných princípov (čl. 46 až 50 ústavy), a nie sú ani neodôvodnené, ani arbitrálne. Návrh na vydanie rozhodnutia vo veci samej, ktorý sa týka ochrany osobnostných práv sťažovateľov, sa naďalej nachádza vo sfére rozhodovacej právomoci všeobecných súdov a konanie a rozhodovanie o ňom predstavuje realizáciu základného práva na súdnu ochranu sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Nenariadenie predbežného opatrenia nevyklučuje, aby súd v konečnom dôsledku (pri splnení zákonných predpokladov) neposkytol ochranu právam, ktorých porušenie sťažovateľa vo svojom návrhu namietajú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov túto sťažnosť ako celok (aj vo vzťahu k namietanej spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2004